

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ ΙV
Β΄ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
Θέμα: Η πόλη ως «σκηνή»

Αισθητική παρέμβαση σε εξωτερικό ή εσωτερικό χώρο με εικαστικά μέσα και τεχνικές
Art IDEAS - art installations – Videos & Light shows - multimedia.
(κατασκευές, εγκαταστάσεις, μικροπεριβάλλοντα, φωτισμός, χρήση πολυμέσων κ.α.)

3^ο τμήμα
Υπ. Καθηγητής
Τάκης Κοζόκος – γλύπτης

Το blog του μαθήματος υπάρχει στην διεύθυνση:

<http://www.blogeikastika.gr>

email takiskozokos@gmail.com

web www.takiskozokos.gr

Όλες οι εργασίες παραδίδονται σε ψηφιακή μορφή.

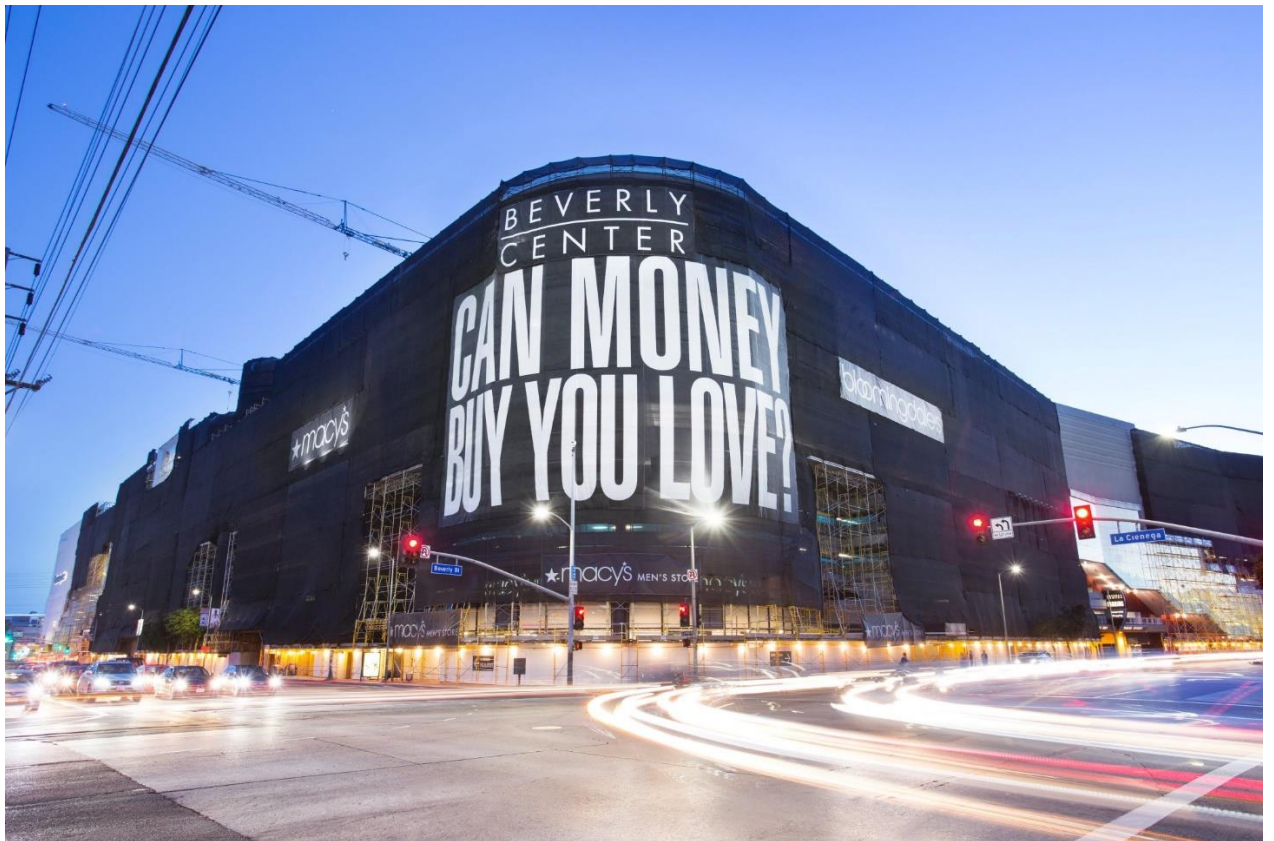
Περισσότερες πληροφορίες για το μάθημα υπάρχουν στο
blog του μαθήματος : www.blogeikastika.gr

3^{ος} Σημειώσεις Μαθήματος 2022-23

Το μάθημα είναι κατά βάση εργαστηριακό.

Οι σημειώσεις δίνονται για την ενθάρρυνση σας για περισσότερη έρευνα.

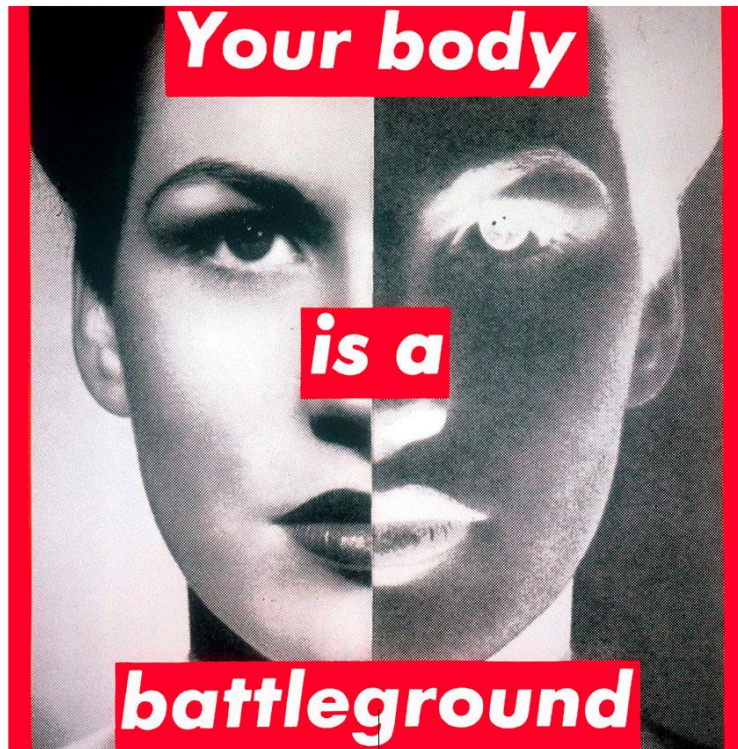
<https://www.klik.gr/gr/el/eikastika/barbara-kruger-i-kallitechnida-piso-apo-ta-slogan-gia-tin-politiki-kai-tin-exousia/>

Ερωτήσεις που δεν πρέπει να ρωτηθούν

Η θρυλική Αμερικανίδα καλλιτέχνης κειμένων Barbara Kruger έκανε το όνομά της τη δεκαετία του 1970 με εντυπωσιακά συνθήματα που τραβούν την προσοχή σε μαύρο, άσπρο και κόκκινο. Υιοθετώντας την αισθητική της διαφήμισης, συνδύασε μικρά κείμενα με φωτογραφίες για άμεσο αντίκτυπο. Οι λιτές δηλώσεις της αμφισβητούν τις καθημερινές εικόνες και κείμενα που μας περιβάλλουν, καλώντας μας να ξανασκεφτούμε τον ρόλο τους στην πολιτική, την εξουσία και τον έλεγχο. Οι φεμινιστικές της εικόνες είχαν τον πιο διαρκή αντίκτυπο, παραμένοντας δημοφιλείς μεταξύ των ακτιβιστών και των ομάδων διαμαρτυρίας σε όλο τον κόσμο.

Τι μας κάνει αυτό που είμαστε στον κόσμο;

Το σώμα σας είναι πεδίο μάχης. 1989

Η Κρούγκερ έφτιαξε αυτήν τη χαρακτηριστική εικόνα για την Πορεία των Γυναικών (Women's March) στην Ουάσινγκτον το 1989, μετά από μια σειρά από νόμους κατά της έκτρωσης άρχισαν να υπονομεύουν τη δικαστική απόφαση

[Nina Chanel Abney](#), Jacolby Satterwhite: Lincoln Center

<https://www.thisiscolossal.com/2015/05/anish-kapoor-decension/>

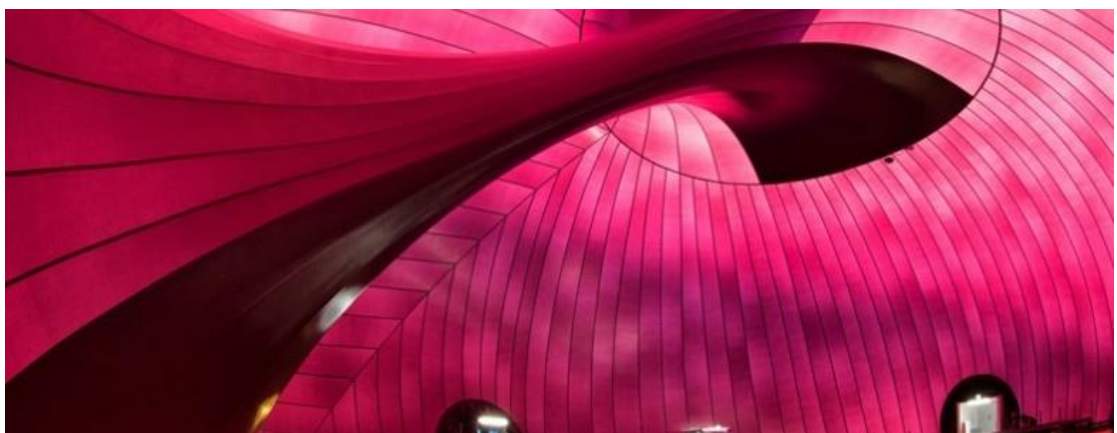
ταινία – **the EYE: Anish Kapoor** - trailer

<https://vimeo.com/ondemand/theeyeanishkapoor>

Tate Modern London 2002

The Arch Nova Project / Isozaki + Kapoor

<https://www.archdaily.com/175083/the-arch-nova-project-isozaki-kapoor>

Σχεδιασμένο από τους Arata Isozaki και Anish Kapoor, αυτή η φουσκωτή και κινητή αίθουσα συναυλιών είναι κατασκευασμένη από ελαστικό πλαστική μεμβράνη. Ο χώρος είναι 500 θέσεων μπορεί να φουσκώσει σε λιγότερο από δύο ώρες και, όταν ξεφουσκώσει, να μεταφερθεί σε μια νέα θέση στο πίσω μέρος ενός φορτηγού.

https://www.youtube.com/watch?time_continue=28&v=V0l4xjR8drk&feature=emb_logo

---

Ai Weiwei at Cycladic Nowness Private View

<https://cycladic.gr/page/ai-weiwei-at-cycladic>

https://www.youtube.com/watch?v=7infAN7zG E&t=312s&ab_channel=PeggyGuggenheimCollection

«Ως καλλιτέχνης ανέκαθεν πίστευα στην ανθρωπιά. Αντιμετωπίζω την κρίση σαν μια δική μου κρίση. Βλέπω αυτούς τους ανθρώπους να ανεβοκατεβαίνουν στα σκάφη και τους νιώθω δική μου οικογένεια. Θα μπορούσαν να είναι τα δικά μου παιδιά, οι γονείς μου, τα αδέρφια μου. Δεν αντιμετωπίζω τον εαυτό μου σαν κάτι διαφορετικό από αυτούς. Μπορεί τα συστήματά μας, η γλώσσα μας να διαφέρουν, όμως τους καταλαβαίνω. Σαν κι εμένα φοβούνται το κρύο και δεν τους αρέσει να στέκονται στη βροχή. Δεν τους αρέσει να πεινάνε. Όπως εγώ έχουν την ανάγκη να νιώσουν ασφαλείς.»

Ai Weiwei: Λίγα λόγια για την πορεία του

Π. Τζαβαλος ιστπρ. Τέχνης σκέψεις....

<https://www.youtube.com/@PantelisTsavalos/videos>

https://www.youtube.com/watch?v=V1eIfkajCA4&t=372s&ab_channel=PantelisTsavalos

https://www.youtube.com/watch?v=yPfjYrdFUD0&ab_channel=PantelisTsavalos

Human Flow (2017)

Το Human Flow είναι ένα γερμανικό ντοκιμαντέρ του 2017 σε συμπαραγωγή και σκηνοθεσία του Ai Weiwei για την τρέχουσα παγκόσμια προσφυγική κρίση

Γυρισμένο σε 23 χώρες από την Ελλάδα, τη Γερμανία, το Αφγανιστάν, τη Τουρκία ως το Μεξικό, η ροή ενός κύματος ανθρώπων που κινούνται συνεχώς προς αναζήτηση δικαίωσης, καταφύγιου και πατρίδας.

https://www.youtube.com/watch?v=Sj5yqGFzIa&t=24s&ab_channel=SevenFilmsGreece

Σημ. Ολόκληρη η ταινία υπάρχει στο Αρχείο του διδάσκοντος για όσους ενδιαφέρονται.

Please Touch the Art

<https://vimeo.com/139982774>

Public Art Fund

<https://www.publicartfund.org/>

Αρχιτεκτονική – Γλυπτική Μορφή

«Η αρχιτεκτονική συνδυάζει την τέχνη και την επιστήμη. Δεν είναι μόνον το ένα ή το άλλο. Είναι και τα δύο μαζί. Πόσο μάλλον όταν τέχνη και επιστήμη είναι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος, ενώ τα τελευταία χρόνια ολοένα και περισσότερο καταργούνται οι διαχωριστικές γραμμές μεταξύ τους. Είναι συγκοινωνούντα δοχεία, που το ένα τροφοδοτεί διαρκώς και ανελλιπώς το άλλο. Οι σχέσεις μεταξύ τους δεν είναι με κανέναν τρόπο γραμμικές και ευθύγραμμες, αλλά τουναντίον, δυναμικές και καθόλου προφανείς...»

του **ΤΑΣΗ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ**

Καθηγητής Αρχιτεκτονικής ΕΜΠ

Έντυπη Έκδοση Ελευθεροτυπία, Σάββατο 7 Νοεμβρίου 2009

<http://www.artmag.gr/articles/media-keyhole/item/3551-arcitecture>

Η Αρχιτεκτονική ως Γλυπτική και η Γλυπτική ως Αρχιτεκτονική (02.04.2019) | SNFCC

https://www.youtube.com/watch?v=0eyPBtJAEgQ&t=117s&ab_channel=SNFCCStavrosNiarchosFoundationCulturalCenter

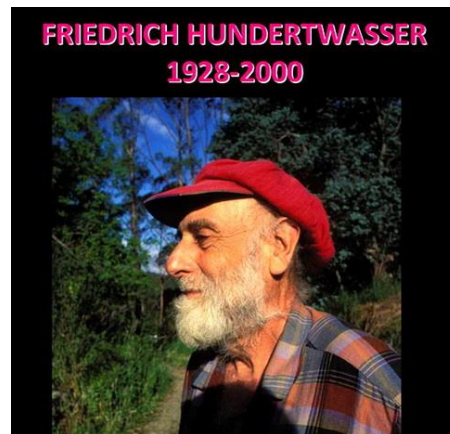
Catedral Metropolitana: The Metropolitan Cathedral of Brasilia by architect Oscar Niemeyer

Metropolitan Cathedral of Our Lady Aparecida - Seven Wonders of Brazil: Preview - BBC Two

<https://www.youtube.com/watch?v=IVKqBITNAvQ>

«Η πλαστικότητα και η ποικιλοχρωμία των τοπίων της Βραζιλίας, ένα κλίμα που απαιτεί τη μικρότερη δυνατή τεχνολογική βοήθεια, ένας τρόπος ζωής που βασίζεται στο παρών περισσότερο από ότι στη διαφορούμενη ροή του γίνεσθαι κι ένας λαός με πλούσια συναισθήματα στην εξωτερίκευση τους γίνονται ποίηση λυρική ενώ στην εσωτερίκευση τους κάμπτονται προς τα αρχέτυπα. Αυτά ίσως εξηγούν κάποια δεδομένα της ακμής της νέας Βραζιλιάνικης αρχιτεκτονικής.»

<https://www.youtube.com/watch?v=TrmM-uj0Tic>

Ο Φριντενσράιχ Χουντερτβάσερ, διάσημος αυστριακός ζωγράφος, κέρδισε τη διεθνή αναγνώριση μέσα από τα ζωγραφικά του έργα, τιμάται όμως σήμερα εξ ίσου για την πρωτότυπη αρχιτεκτονική του κληρονομιά. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για μας παρουσιάζουν οι αρχιτεκτονικές του προτάσεις και εφαρμογές, που χαρακτηρίζονται από την προσπάθεια για αναζήτηση της χαμένης ενότητας του ανθρώπου με τη φύση μέσα από την τέχνη και την ομορφιά.

Το Hundertwasserhaus, ("Σπίτι του Χουντερτβάσερ") είναι ένα συγκρότημα διαμερισμάτων για χαμηλόμισθους στην Βιέννη, προσφέρει πατώματα κυματιστής επιφανείας ("ένα ασυνεχές πάτωμα είναι μελωδία για τα πόδια"), η ταράτσα είναι καλυμμένη με χώμα και γρασίδι, δέντρα που φύονται στο εσωτερικό των δωματίων, όπου τα κλαδιά τους βγαίνουν από τα παράθυρα. Αρνήθηκε επίμονα να πληρωθεί για το Hundertwasserhaus, δηλώνοντας πως άξιζε τον κόπο, ώστε "να αποφευχθεί να χτιστεί κάτι άσχημο εδώ πέρα".

Το σπίτι του Χουντερτβάσερ στη Βιέννη, Αυστρία

Hundertwasser House - The most beautiful buildings in Austria

<https://www.youtube.com/watch?v=x6KTU9pZCG8&t=38s>

Κρήνη στο σπίτι του Χουντερτβάσερ.

Φωτισμός εσωτερικού χώρου με μπουκάλια.

«Το σώμα, τα ρούχα και το σπίτι είναι τα τρία δέρματα του ανθρώπου. Γι' αυτό η αρχιτεκτονική του σπιτιού πρέπει να είναι εναρμονισμένη με τη Φύση, να αποτελεί γέφυρα ανάμεσα στη δημιουργία και στον άνθρωπο.»

Friedensreich Hundertwasser

Μιανμάρ -επαρχία Shan - Δίπλα στη λίμνη Inle.

Sagrada Família – Βαρκελώνη – Ισπανία - Αρχιτ. Antoni Gaudí

ANTONIO GAUDI (1984)

Ο Γκαουντί είχε καταφέρει έναν εντυπωσιακό συγκερασμό της αρχιτεκτονικής και της γλυπτικής στο έργο του, αλλά και ιδιαίτερα τολμηρές στατικές επιλύσεις.

Sagrada Família: Visualisation of the Finished Basilica
https://www.youtube.com/watch?v=4yXe3d7kKGQ&ab_channel=DailyVlogRB1401

Αισθητικές παρεμβάσεις και δράσεις πάνω στην οροφή
του Kunstmuseum Bonn – Γερμανία.

<https://sinai.de/projekt/projekte/ausstellung-goethes-gaerten-bundeskunsthalle-bonn>

The Playground Project

(from 13 July 2018),

the **Bundeskunsthalle** is opening the roof garden...

<https://www.k-w-y.org/filter/Betar/One-Two-Three-Swing-Bonn>

Medienhafen Düsseldorf Kunst Panorama

[https://www.youtube.com/watch?v=A2HYRZj-
CDI&t=3s&ab_channel=TOPREISEZIELE](https://www.youtube.com/watch?v=A2HYRZj-CDI&t=3s&ab_channel=TOPREISEZIELE)

<https://www.megapixel-kunst.de/shop/duesseldorf-medienhafen-sundowner-over-dtwharbor/>

Imagefilm Medienhafen Düsseldorf

<https://www.youtube.com/watch?v=cffcBBiv0rQ>

Frank O. Gehry - Neuer Zollhof Düsseldorf

Frank Gehry Teaches Design & Architecture | Official Trailer

<https://www.youtube.com/watch?v=Az-m56vUjgw>

Documentary: Sketches of Frank Gehry

https://www.youtube.com/watch?v=57_1AFXUTro&ab_channel=RossFitzsimons

This documentary explores Frank Gehry's creative process, from sketching to making the physical and 3D models to the construction itself. Over 5 years, Pollack filmed Frank Gehry at work, on all kinds of different projects, including the Guggenheim Bilbao, the Walt Disney Concert Hall, DG Bank

Frank O. Gehry - DZ Bank building – Berlin

Frank O. Gehry- BioMuseo - Panama City

ZAHA HADID

«Εκτιμούσα πάντα όλους όσους τολμούν να πειραματίζονται: με υλικά και αναλογίες. Δεν θεωρώ ότι η αρχιτεκτονική υπάρχει μόνο για να έχουμε μια στέγη πάνω από το κεφάλι μας, κάτι να μας περιβάλλει. Πρέπει να μπορεί να σε συναρπάξει, να σε ηρεμεί, να σε κάνει να σκέφτεσαι. Η μαγεία του τοπίου όπου η άμμος, το νερό, οι σπόροι, τα πουλιά, τα κτίρια και οι άνθρωποι συνυπάρχουν με κάποιον τρόπο. Αυτή η εικόνα, αυτή η αίσθηση ποτέ δεν με αφήνει. Συχνά ούτε στα όνειρά μου».

<https://www.protagon.gr/video/mia-periigisi-ston-thavmasto-kosmo-tis-zaxa-xantint>

Λόγια και σκέψεις της Ζάχα Χαντίντ

TOP 10 BUILDINGS BY ZAHA HADID

<https://www.youtube.com/watch?v=bfDsFv53aEc>

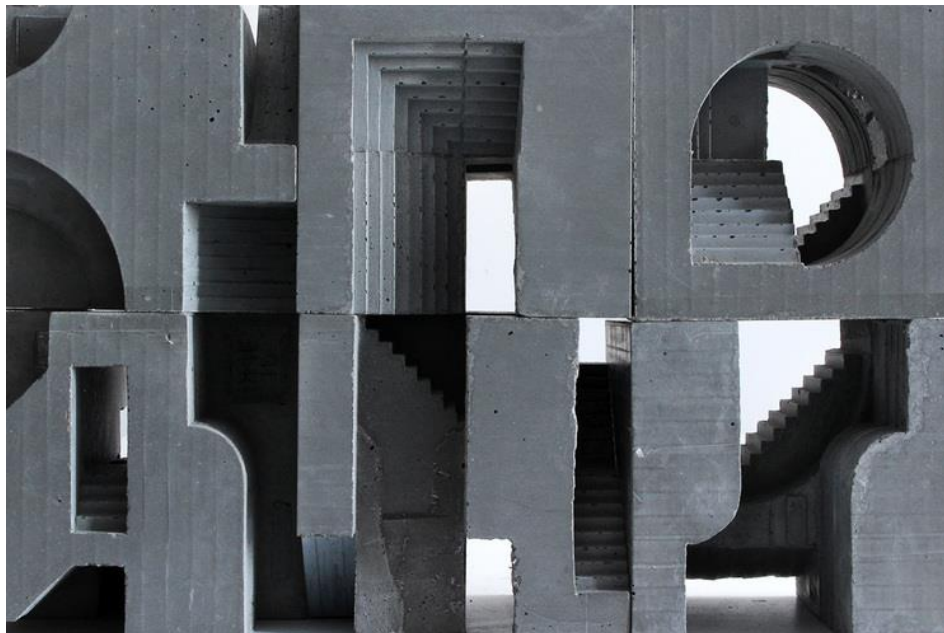
Το Sculptured House, γνωστό επίσης ως the Sleeper House από την ομώνυμη ταινία του Woody Allen που γυρίστηκε εκεί, βρίσκεται σκαρφαλωμένο στο Genesee Mountain του Colorado από το 1963. Ο δημιουργός του αρχιτέκτονας Charles Deaton ήταν ενθουσιασμένος με την ιδέα να ζει μέσα σε ένα γλυπτό και το σχεδίασε για την οικογένειά του.

Architekt Toyo Ito - Hotel Porta Fira – Barcelona

Designed by Chinese architecture studio Zhang Hua Architecture - China.

Architectural Concrete Sculptures By David Umemoto

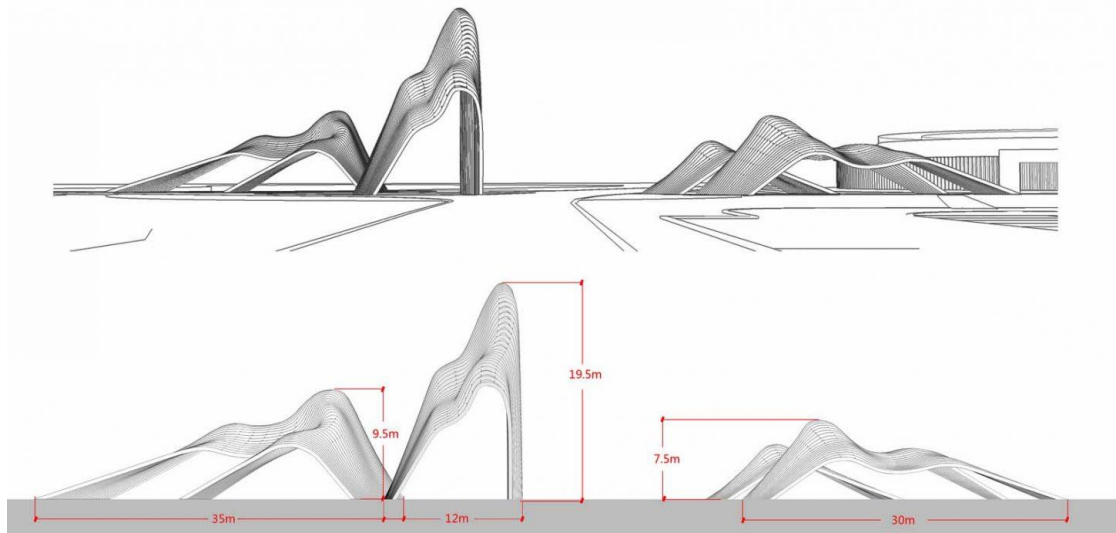
<http://designwrl.com/architectural-concrete-sculptures-by-david-umemoto/>

«Ο χώρος πρέπει να είναι ένα είδος προθήκης, μια σκηνή, στην οποία οι εικόνες κάνουν την εμφάνισή τους σαν ηθοποιοί σε κάποιο δράμα (ή κωμωδία). Δεν θα έπρεπε να αποτελεί προσομοίωση ζωντανής συνθήκης».

El Lissitzky

Mountain / Zhaohong Zhang 2017

<https://parametric-architecture.com/mountain-by-zhaohong-zhang/>

Black N'Arch's Shipwreck-Looking Sculptural Tower

Will Be Czech Republic's Tallest Building

<https://worldarchitecture.org/article-links/eezfp/black-n-arch-s-shipwrecklooking-sculptural-tower-will-be-czech-republic-s-tallest-building.html>

https://www.youtube.com/watch?time_continue=24&v=GI3mQH_jLvQ&feature=emb_logo

«Στις πλατείες και στους δρόμους τοποθετούμε τη δουλειά μας, πεπεισμένοι ότι η τέχνη δεν πρέπει να παραμείνει ένα καταφύγιο για τους άεργους, μια παρηγοριά για τους κουρασμένους ή μια δικαιολογία για τους σκνηρούς. Η τέχνη πρέπει να μας ακολουθεί όπου η ζωή κυλά και διαδραματίζεται».

Βλαντιμίρ Τάτλιν

Links

Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΑΣΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ

<http://ikee.lib.auth.gr/record/279293/files/GRI-2015-15430.pdf>

<https://www.cityartsydney.com.au/artwork/cloud-arch/>

<https://www.associationforpublicart.org/artwork/clothespin/>

https://www.publicartfund.org/videos_etc

Video επιλογές

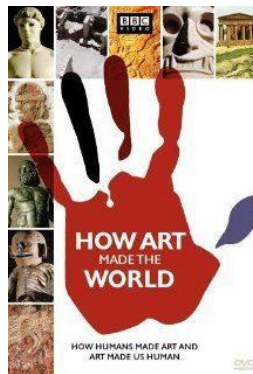
Ταινίες.

Ντοκιμαντέρ:

Προτάσεις για videos σχετικά με το θέμα.

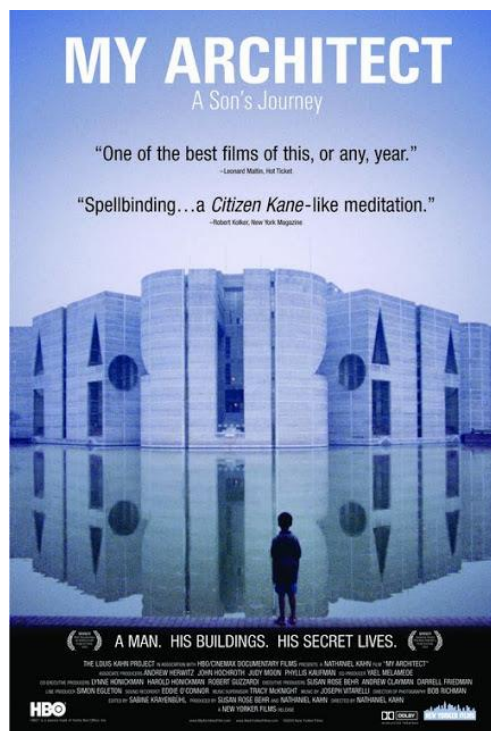
11 ντοκιμαντέρ για την αρχιτεκτονική και το design που μπορείς να δεις online

https://www.lifo.gr/articles/cinema_articles/275272/11-ntokimanter-gia-tin-arxitektoniki-kai-to-design-pou-mporeis-na-deis-online

Πως η Τέχνη έπλασε τον κόσμο.

<http://gym-mous-athin.att.sch.gr/Joomla/index.php/ekp-yliko/eikastika/415-pos-i-texni-eplase-ton-kosmo>

Ο Ναθάνιελ Καν μοιράζεται αποσπάσματα από το ντοκιμαντέρ του «Ο αρχιτέκτονας μου» σχετικά με την αποστολή του να καταλάβει τον πατέρα του, τον θρυλικό αρχιτέκτονα Λούις Καν. Είναι μια ταινία με νόημα για όποιον αναζητά την κατανόηση της σχέσης μεταξύ τέχνης και αγάπης.

https://www.ted.com/talks/nathaniel_kahn_scenes_from_my_architect?language=el

Bjarke Ingels: Architecture should be more like Minecraft

<https://www.youtube.com/watch?v=clsIKv1fZw>

Βιβλιογραφία

- Πολυχρονάτου Ε., Έργα Τέχνης Μεγάλης Κλίμακας στον Αστικό και Φυσικό Χώρο απο τη δεκαετία του '60 εως και τον 21ο αιώνα, εκδ. Γ.Ι. Βασιλόπουλος, 2012
- Η Τέχνη και ο Χώρος, Μάρτιν Χάιντεγκερ (Martin Heidegger), Εκδόσεις Ίνδικτος
- Greenberg Clement, «Τέχνη και πολιτισμός», μετάφραση Νίκος Δασκαλοθανάσης, εκδ. ΝΕΦΕΛΗ 2007
- Μαρτινίδης Πέτρος, «Μεσιτίες του ορατού», εκδ. ΝΕΦΕΛΗ 1997
- Arnheim Rudolf, «Η δυναμική της αρχιτεκτονικής μορφής», μετάφραση Ιάκωβος Ποταμιάνος
- George Simmel, Πόλη και Ψυχή, μτφρ. Γ. Λυκιαρδόπουλος, Έρασμος, 1993
- Η μεταμόρφωση του κοινότοπου. Μια φιλοσοφική θεώρηση της τέχνης. Arthur Danto. Εκδόσεις Μεταίχμιο, επιστήμες, Αθήνα 2004
- Σταυρίδης Στ., Από την πόλη οθόνη στην πόλη σκηνή, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 2002
- Άρης Κωνσταντινίδης, Στοιχεία Αυτογνωσίας, έκδοση του ιδίου, Αθήνα 1972, σ. 312.

News

Χριστός Ανέστη !

“Do remember they can’t cancel the spring.”

David Hockney

μα πάντα ενδιαφέρουσα επίσκεψη στο ...

<http://www.ted.com/topics/architecture>

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του
διδάσκοντα.- email: takiskozokos@gmail.com